

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор АДІ ДВНЗ «ДонНТУ»
М. М. Чальцев
. .2012 р.

Кафедра «Менеджмент організацій»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПАТ І
ІНВЕСТИЦІЯМИ»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 6.070106
«АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ» ВСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ)

17/98-2012-11

«РЕКОМЕНДОВАНО»
Навчально-методична комісія
факультету «Автомобільний
транспорт»
Протокол № 2 від 16.10.2012 р.

«РЕКОМЕНДОВАНО»
Кафедра
«Менеджмент організацій»
Протокол № 3 від 06.10.2012 р.

УДК 336(07)

Методичні вказівки до вивчення курсу «Управління фінансами ПАТ і інвестиціями» (для студентів напряму підготовки 6.070106 «Автомобільний транспорт» всіх форм навчання [Електронний ресурс] / укладачі: І. Ю. Гайдай, Н. В. Рудавка. – Електрон. дані. – Горлівка: ДВНЗ «ДонНТУ» АДІ, 2012. – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium; 32 MB RAM; WINDOWS 98/2000/NT/XP; MS Word 2000. – Назва з титул. екрану.

Методичні вказівки створено з метою сприяння системному й послідовному вивченню студентами програмного матеріалу дисципліни «Управління фінансами ПАТ і інвестиціями». Вказівки містять теми практичних та лабораторних занять і рекомендації щодо їх виконання, організаційно-методичні основи виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання, контрольні питання з дисципліни.

Укладачі:

Гайдай І. Ю., к.е.н., доц.
Рудавка Н. В., к.е.н.

Відповідальний за випуск:

Мельникова О. П., д.т.н., проф.

Рецензент:

Василенко Т. Є., к.е.н., доц.
каф. «Транспортні технології»

© Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Автомобільно-дорожній інститут, 2012

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПАТ І ІНВЕСТИЦІЯМИ».....	5
2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	8
3 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	30
4 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	51
5 КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ.....	58
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТОК А ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	61

ВСТУП

В умовах формування ринкових відносин підвищується роль фінансів підприємств. У зв'язку з цим глибоке вивчення фінансів підприємств автомобільного транспорту з урахуванням змін, що відбуваються в їх організації, що пов'язані із функціонуванням в умовах ринкової економіки, має важливе значення для підготовки фахівців.

Функціонування підприємств автомобільного транспорту пов'язане з інвестиційною діяльністю, оскільки саме інвестиції можуть продовжити й розширити діяльність підприємства, покращити фінансовий стан, збільшити його прибуток у майбутньому.

Дисципліна «Управління фінансами ПАТ і інвестиціями» складається з таких розділів: управління фінансами підприємств автомобільного транспорту; управління інвестиціями.

Мета вивчення дисципліни – отримання студентами знань, умінь і практичних навичок в області управління інвестиційною та фінансовою діяльністю підприємств автомобільного транспорту.

Задачі вивчення дисципліни – ознайомлення зі змістом та завданнями управління фінансами підприємств автомобільного транспорту, поняттям «інвестиції» і складовими елементами інвестиційного процесу, основними методами фінансового та інвестиційного аналізу.

Самостійна робота студентів складається з самостійної проробки лекційного матеріалу при підготовці до практичних занять, лекцій та лабораторних робіт, виконанні контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання), роботи з нормативною, довідковою та періодичною літературою.

У результаті самостійної роботи студенти мають оволодіти навичками:

- користуватися навчально-методичною, науковою та періодичною літературою, нормативними та законодавчими актами щодо фінансової та інвестиційної діяльності підприємств автомобільного транспорту;

- читати та складати бухгалтерські та фінансові звіти підприємств автомобільного транспорту.

Вивчення дисципліни дозволить отримати наступні навички та уміння:

- знати зміст фінансової роботи підприємств автомобільного транспорту;

- володіти сучасними методами фінансового планування й прогнозування;

- вміти проводити аналіз фінансового стану підприємства автомобільного транспорту;

- вміти складати бізнес-план підприємства автомобільного транспорту.

1 ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПАТ І ІНВЕСТИЦІЯМИ»

Тема № 1 Основи фінансів підприємств

Сутність і функції фінансів підприємств. Основи організації фінансової діяльності й зміст фінансової роботи підприємства автомобільного транспорту.

Тема № 2 Фінансова оцінка основних фондів та фінансування капітальних вкладень у транспорт

Оцінка основних фондів ПАТ. Визначення первісної, переоціненої (відновленої), залишкової, ліквідаційної, балансової, ринкової, середньорічної вартості основних фондів. Капітальні вкладення на відтворення основних фондів та джерела їх фінансування. Фінансове забезпечення ремонту основних фондів ПАТ.

Тема № 3 Фінансування обігових засобів ПАТ

Методи оцінки потреби ПАТ в оборотних засобах: аналітичний, коефіцієнтний, метод прямого рахунку. Визначення оптимальної для підприємства потреби в обігових засобах. Причини коливання потреби в обігових засобах (сезонність виробництва, нерівномірність поставчань, не своєчасне надходження грошей за виконані транспортні послуги). Джерела фінансування поповнення обігових засобів (власні, запозичені (овердрафт, кредитна лінія), залучені).

Тема № 4 Організація розрахунків на автотранспорті

Особливості розрахунків за транспортну продукцію. Порядок відкриття підприємством грошових рахунків у банку. Організація безготівкових розрахунків. Використання на підприємствах готівково-грошових розрахунків.

Тема № 5 Аналіз та оцінка фінансового стану підприємств автомобільного транспорту

Необхідність оцінки фінансового стану підприємств автотранспорту. Показники фінансового стану підприємства: коефіцієнти ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості.

Тема № 6 Кредитування підприємств автомобільного транспорту

Поняття власних та запозичених коштів. Визначення потреби ПАТ у запозичених коштах. Види кредитів для юридичних осіб (банківський, державний, комерційний, лізинговий). Класифікація банківських кредитів. Відсоткова ставка за кредит. Перелік документів для отримання ПАТ банківського кредиту. Зміст кредитного договору між банком і підприємством. Послідовність етапів отримання автотранспортним підприємством банківського кредиту. Порядок погашення кредиту та санкції за невиконання договірних зобов'язань.

Тема № 7 Оподаткування підприємств автомобільного транспорту

Види загальнодержавних податків, що сплачують ПАТ (податок на прибуток, податок на додану вартість, плата за землю, екологічний податок, збір за першу реєстрацію транспортного засобу, єдиний соціальний внесок). Місцеві податки та збори. Спрощена система ведення обліку та оподаткування суб'єктів малого бізнесу (єдиний податок).

Тема № 8 Фінансове планування та контроль за фінансовою діяльністю підприємств автомобільного транспорту

Зміст та методи фінансового планування. Фінансовий план і порядок його складання. Оперативне фінансове планування. Контроль за фінансовою діяльністю підприємств автомобільного транспорту.

Тема № 9 Сутність оцінки інвестицій та інвестиційної діяльності

Види інвестицій та джерела фінансування інвестиційної діяльності. Вартість грошей у часі. Схема розрахунку грошових потоків.

Тема № 10 Фінансова оцінка інвестиційних проектів

Аналіз проектів різної тривалості. Оцінка проектів за приведеними витратами (заміна обладнання, вибір між придбанням транспортних засобів та їх орендою (лізингом), екологічні проекти). Визначення середньозваженої вартості капіталу (мінімальної норми прибутку, яку очікує інвестор від своїх вкладень).

Тема № 11 Методи оцінки реальних інвестиційних проектів

Метод простої (бухгалтерської) норми прибутку. Метод чистої поточної вартості проекту (сума дисконтованих значень потоку платежів, що приведені до сьогоденного значення). Коефіцієнт чистого дисконтованого доходу. Індекс доходності. Внутрішня норма прибутку. Рентабельність проекту. Строк окупності інвестиційних вкладень.

Тема № 12 Інвестиційне проектування

Поняття інвестиційного проекту. Життєвий цикл інвестиційного проекту. Послідовність етапів інвестиційного проектування на підприємствах автомобільного транспорту.

Тема № 13 Фінансовий аналіз чутливості інвестиційного проекту

Оцінка беззбитковості проекту. Урахування інфляції при розрахунку грошових потоків. Методи оцінки ризиків інвестиційних проектів.

2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Мета практичних занять – опанування студентами методами фінансового й інвестиційного аналізу, планування й прогнозування.

У результаті практичної роботи студент повинен:

- вміти працювати з публічною бухгалтерською (фінансовою) звітністю підприємств автомобільного транспорту;
- володіти навичками самостійного прийняття рішень стосовно активів підприємств автомобільного транспорту;
- скласти бізнес-план інвестиційного проекту підприємства автомобільного транспорту;
- виявляти резерви підвищення ефективності роботи підприємств автомобільного транспорту.

Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою та тематичним планом дисципліни. Проведення практичного заняття ґрунтується на підготовленому методичному матеріалі.

Таблиця 2.1 – Теми й зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, академ. годин	
		денна форма навчання (екстерн)	заочна форма навчання (екстерн)
1	2	3	4
1	Оцінка фінансового стану авторемонтного підприємства (аналіз форм бухгалтерської звітності «Баланс підприємства» та «Звіт про фінансові результати», розрахунок фінансових показників роботи авторемонтного підприємства, формування висновків та рекомендацій щодо покращення фінансового стану авторемонтного підприємства)	4	2

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
2	Фінансово-економічний аналіз діяльності станції технічного обслуговування (визначення обсягу технічного обслуговування й ремонту транспортних засобів, собівартості наданих станцією технічного обслуговування послуг, проведення аналізу ефективності використання основних виробничих фондів та матеріальних ресурсів, виявлення резервів поліпшення діяльності станції технічного обслуговування)	6	–
3	Складання бізнес плану підприємства автомобільного транспорту (вибір видів, напрямків і способів здійснення комерційної діяльності підприємства автомобільного транспорту, вивчення змісту основних розділів бізнес плану, розрахунок прогностичних показників реалізації інвестиційного проекту для підприємства автомобільного транспорту)	6	2
Усього практичних занять		16	4

Практична робота № 1

Тема: Оцінка фінансового стану авторемонтного підприємства

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок щодо проведення аналізу фінансової діяльності авторемонтного підприємства та формування системи заходів щодо підвищення прибутковості.

Теоретичні відомості

Авторемонтні підприємства – це спеціалізовані підприємства, які здійснюють ремонт автомобільної техніки, що передбачає виконання ряду заходів для оновлення функціональних характеристик устаткування, періодичність яких визначається конструктивними особливостями та умовами експлуатації. Виходячи з цього умовами ефективної роботи підприємств є чітко регламентоване виконання технологічного режиму, ремонт устаткування, підтримка параметрів технологічного процесу на визначеному рівні, повнота задоволення потреб у запасних частинах, матеріалах, оформ-

лення технічної документації. Дані умови безпосередньо впливають на оцінку фінансового стану.

Фінансовий аналіз – це комплексне системне вивчення фінансового стану підприємства й факторів впливу на результати роботи з метою визначення оцінки ступеня ризиків і прогнозування рівня прибутку капіталу.

Методика фінансового аналізу включає три взаємозв'язаних блоки:

- 1) аналіз фінансових результатів діяльності підприємства;
- 2) аналіз фінансового стану підприємства;
- 3) аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Основна мета фінансового аналізу полягає в одержанні певної кількості ключових параметрів, що визначають об'єктивну й точну картину фінансового стану підприємства, величину прибутків і збитків, зміни в структурі активів і пасивів, точність розрахунків з учасниками економічної діяльності. При цьому керівництво підприємства може цікавити як поточний фінансовий стан підприємства, так і прогноз на короткостроковий і довгостроковий період з метою визначення основних параметрів фінансового стану.

Основними функціями фінансового аналізу є:

- 1) об'єктивна оцінка фінансового стану, фінансових результатів, ефективності і ділової активності об'єкта аналізу;
- 2) виявлення факторів і причин досягнутого стану й отриманих результатів;
- 3) підготовка та обґрунтування прийнятих управлінських рішень в області фінансів;
- 4) виявлення й мобілізація резервів поліпшення фінансового стану та фінансових результатів, підвищення ефективності господарської діяльності.

Основними завданнями фінансового аналізу є вивчення фінансового стану підприємства, визначення фінансових джерел зростання виробництва, здійснення ефективного інвестування фінансових ресурсів.

Порядок виконання роботи

Інформаційною базою для проведення фінансового аналізу авторемонтного підприємства виступають форми звітності «Бухгалтерський баланс» та «Звіт про фінансові результати». Вихідні дані для проведення аналізу наведено в табл. 2.2 та 2.3.

Таблиця 2.2 – Бухгалтерський баланс (форма № 1) авторемонтного підприємства, грн

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I НЕОБОРОТНІ АКТИВИ			
Нематеріальні активи:			
– залишкова вартість	010	10703	9900
– первісна вартість	011	13893	14520
– знос	012	3190	4620
Незавершене будівництво	020	17160	
Основні засоби:			
– залишкова вартість	030	153615	181940
– первісна власність	031	179575	209770
– знос	032	25960	27830
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
Інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	181478	191840
II ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси:			
– виробничі запаси	100		
– тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
– незавершене виробництво	120	32010	23540
– готова продукція	130	15785	46200
– товари	140	12320	13970
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
– чиста реалізаційна вартість	160	8910	13090
– первісна вартість	161		
– резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
– з бюджетом	170		
– за виданими авансами	180		
– з нарахованих доходів	190		
– із внутрішніх розрахунків	200		

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4
Інша поточна дебіторська заборгованість	210		
Поточні фінансові інвестиції	220	24970	6875
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
– у національній валюті	230	35695	79640
– в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250	32230	
Усього за розділом II	260	213070	233805
III ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	270	34650	26180
Баланс	280	429198	451825
ПАСИВ			
I ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	300	164560	164560
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330	7953	24310
Резервний капітал	340	26070	42240
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	32593	19030
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом I	380	231176	250140
II ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНИХ ВИТРАТ І ПЛАТЕЖІВ			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420	2750	10780
Усього за розділом II	430	2750	10780
III ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові кредити банків	440	6050	20570
Довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480	6050	20570
IV ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Короткострокові кредити банків	500	50567	23540
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселя видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	11110	6875

Закінчення таблиці 2.2

1	2	3	4
Поточні зобов'язання за розрахунками			
– з одержаних авансів	540		
– з бюджетом	550	13750	21230
– з позабюджетних платежів	560		
– зі страхування	570	17710	17820
– з оплати праці	580	13530	65780
– з учасниками	590		
– із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610	28545	9900
Усього за розділом IV	620	135212	145145
V ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	630	54010	25190
Баланс	640	429198	451825

Таблиця 2.3 – Звіт про фінансові результати (форма № 2) авторемонтного підприємства, грн

Стаття	Код рядка	За попередній період	За звітний період
1	2	3	4
1 Фінансові результати			
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	122862,3	136060,1
Податок на додану вартість	015	24572,46	27212,02
Акцизний збір	020		
Інші вирахування з доходу	030		
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	98289,84	108848,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	28193	26797,1
Валовий:			
прибуток	050	70096,84	82050,98
збиток	055		
Інші операційні доходи	060	1210	2750
Адміністративні витрати	070	770	605
Витрати на збут	080	275	407
Інші операційні витрати	090	110	99
Фінансові результати від операційної діяльності:			
– прибуток	100	55	1639
– збиток	105		

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4
Дохід від участі в капіталі	110	4070	2816
Інші фінансові доходи	120	1375	1210
Інші доходи	130	715	1100
Фінансові витрати	140	1100	770
Втрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160	110	143
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
– прибуток	170	75596,84	87715,98
– збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	20411,15	23683,31
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
– прибуток	190	55185,69	64032,67
– збиток	195		
Надзвичайні:			
– доходи	200		
– витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий:			
– прибуток	220		
– збиток	225		
2 Елементи операційних витрат			
Матеріальні витрати	230	2061,4	1845,8
Витрати на оплату праці	240	56,1	51,7
Відрахування на соціальні заходи	250	21,1497	19,4909
Амортизація	260	129,8	101,2
Інші операційні витрати	270	188,1	163,9
Разом	280	2456,5497	2182,0909

Для всебічної оцінки фінансового стану авторемонтного підприємства, використання ним власних і залучених коштів застосовують показники, які характеризують прибутковість, фінансову стійкість та платоспроможність (показники 2.1–2.18).

1 Аналіз прибутковості

Прибутковість авторемонтного підприємства характеризується рівнем рентабельності – відносним показником, що оцінює ефективність ви-

робництва.

Показники рентабельності – «брутто» (у чисельнику береться балансовий прибуток) розраховуються наступним чином:

1.1 Рівень загальної рентабельності виробництва (R_{nnp}):

$$R_{nnp} = \frac{БП}{ОФ + ПДВ}, \quad (2.1)$$

де $БП$ – балансовий прибуток (стр. 050 Форми № 2), тис. грн;

$ОФ$ – середньорічна вартість основних засобів, грн:

$$\overline{ОФ} = \frac{стр. 031 \text{ початок року} + стр. 031 \text{ кінець року}}{2}; \quad (2.2)$$

$ПДВ$ – податок на додану вартість (стр. 015 Форми № 2), тис. грн.

1.2 Рентабельність реалізації продукції (R_n):

$$R_n = \frac{БП}{С}, \quad (2.3)$$

де $БП$ – балансовий прибуток (стр. 050 Форми № 2), тис. грн;

$С$ – собівартість продукції (послуги) (стр. 040 Форми № 2), тис. грн.

Аналіз показників рентабельності – «нетто» (у чисельнику чистий прибуток):

1.3 Рентабельність продажів (R_p):

$$R_p = \frac{ЧП}{В}, \quad (2.4)$$

де $В$ – виручка (дохід) від реалізації продукції (стр. 010 Форми № 2), тис. грн;

$ЧП$ – чистий прибуток (стр. 190 Форми № 2), тис. грн.

1.4 Рентабельність власного капіталу (R_g):

$$R_g = \frac{ЧП}{ВК}, \quad (2.5)$$

де BK – власний капітал (стр. 380 Пасиву Балансу), грн.

1.5 Рентабельність залученого капіталу (R_3):

$$R_3 = \frac{ЧП}{ПК}, \quad (2.6)$$

де $ПК$ – позикові кошти (стр. 480 + стр. 620 Пасиву Балансу), грн.

1.6 Рентабельність майна (R_u):

$$R_u = R_g + R_3. \quad (2.7)$$

2 Аналіз фінансової стійкості

Фінансова стійкість – характеристика, що свідчить про стійке перевищення доходів підприємства над його витратами, вільне маневрування коштами та ефективне їх використання, здійснення безперебійного процесу виробництва й реалізації продукції.

Однією з характеристик стабільного стану авторемонтного підприємства є показник фінансової стійкості. Даний показник залежить як від стабільності економічного середовища, у рамках якого здійснюється діяльність підприємства, так і від результатів його функціонування, активного й ефективного реагування на зміни внутрішніх і зовнішніх чинників.

2.1 Коефіцієнт фінансової стійкості на визначену дату дозволяє з'ясувати, наскільки ефективно підприємство використовувало наявні ресурси протягом періоду, що передуює цій даті:

$$K_{\phi c} = \frac{BK}{ПК}. \quad (2.8)$$

Перевищення власних засобів над позиковими вказує на те, що підприємство має достатній рівень фінансової стійкості й відносно незалежне від зовнішніх фінансових джерел. Нормативне значення $K_{\phi c}$ повинно бути більше 1.

2.2 Велике значення в процесі аналізу джерел власних коштів має показник фінансового левериджу (Φ_l), який характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань:

$$\Phi_{л} = \frac{ДЗ}{ВК}, \quad (2.9)$$

де $ДЗ$ – довгострокові зобов'язання (стр. 480 Пасиву Балансу), грн.

Ріст значення $\Phi_{л}$ свідчить про ріст фінансового ризику, тобто, можливості втрати платоспроможності. Оптимальна теоретична величина – не більше 0,5.

2.3 Для визначення показника забезпечення підприємства власними коштами (K_{oc}) розрахунок проводять за наступною формулою:

$$K_{oc} = \frac{ВК}{ОА}, \quad (2.10)$$

де $ОА$ – оборотні активи (стр. 260 Активу Балансу), грн.

Нормативне значення складає $K_{oc} > 0,1$.

2.4 Показник маневреності власних коштів ($M_{вк}$) показує частку власних коштів, вкладену в оборотні кошти підприємства:

$$M_{вк} = \frac{ОА - КП}{ВК}, \quad (2.11)$$

де $КП$ – короткострокові позики (стр. 620 Пасиву Балансу), грн.

Значення показника може відчутно варіювати в залежності від структури капіталу й галузевої приналежності підприємства. Оптимальне значення для авторемонтного підприємства дорівнює $M_{вк} = 0,5$.

2.5 Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів власними коштами ($K_{змз}$) характеризує, в якому ступені матеріальні запаси покриті власними коштами, або мають потребу в залученні позикових:

$$K_{змз} = \frac{ВК - НА}{З}, \quad (2.12)$$

де $НА$ – необоротні активи (стр. 080 Активу Балансу), грн;

$З$ – запаси (стр. 100 + стр. 120 + стр. 130 + стр. 140 Балансу), грн.

Оптимальне значення цього коефіцієнта визначається у межах 0,6–0,8.

2.6 Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів ($K_{\partial зк}$) відображає, яка частина діяльності фінансується за рахунок довгострокових позикових коштів і власних коштів для відновлення й розширення виробництва. Ріст цього показника в динаміці – негативна тенденція, це означає, що підприємство сильніше залежить від зовнішніх інвесторів:

$$K_{\partial зк} = \frac{ДЗ}{ВК + ДЗ}. \quad (2.13)$$

2.7 Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів ($K_{внк}$) дає найбільш загальну оцінку фінансової стійкості підприємства. Нормативне значення показника повинне бути не більше 1. Ріст показника в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів та кредиторів, тобто, про деяке зниження фінансової стійкості, і навпаки:

$$K_{внк} = \frac{ДЗ + ВК}{ВК}. \quad (2.14)$$

3 Аналіз платоспроможності

Зовнішнім проявом фінансової стійкості є платоспроможність, тобто, можливість авторемонтного підприємства наявними ресурсами вчасно виконати свої платіжні зобов'язання. Аналіз платоспроможності необхідний для підприємства не тільки з метою оцінки, прогнозування фінансової діяльності, але й для зовнішніх інвесторів (банків). Особливо важливо знати про фінансові можливості партнерів, якщо виникає питання про надання йому комерційного кредиту, або відстрочки платежу. Оцінка платоспроможності здійснюється на основі характеристики ліквідності оборотних (поточних) активів, тобто часу, що необхідний для перетворення їх у готівку.

У практичній діяльності на підприємствах розраховуються наступні показники ліквідності:

3.1 Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття) K_n :

$$K_n = \frac{ОА}{КП}. \quad (2.15)$$

Теоретично оптимальне значення K_n варіюється від 1 до 3.

Відповідно до загальноприйнятих міжнародних стандартів вважається, що цей коефіцієнт повинен знаходитися в межах 1–2. Нижня границя обумовлена тим, що оборотних коштів повинно бути досить для погашення короткострокових зобов'язань, інакше підприємство виявиться під загрозою банкрутства. Перевищення основних засобів над короткостроковими зобов'язаннями, більш ніж у 2 рази вважається також небажаним, тому що може свідчити про нераціональність структури капіталу. Ріст показника в динаміці – позитивна тенденція.

3.2 Коефіцієнт проміжної ліквідності ($K_{нл}$):

$$K_{нл} = \frac{\Gamma + ПФІ + ДБ + ГП + Т}{КП}, \quad (2.16)$$

де Γ – гроші (стр. 230 Активу Балансу), грн;

$ПФІ$ – поточні фінансові інвестиції (стр. 220 Активу Балансу), грн;

$ДБ$ – дебіторська заборгованість (стр. 160 Активу Балансу), грн;

$ГП$ – готова продукція (стр. 130 Активу Балансу), грн;

$Т$ – товари відвантажені (стр. 140 Активу Балансу), грн.

Нормативне значення складає $K_{нл} > 0,7$.

3.3 Коефіцієнт «критичної» (швидкої) ліквідності $K_{кл}$ аналогічний за змістом коефіцієнтові поточної ліквідності, але розраховується з більш вузького кола поточних активів без урахування виробничих запасів:

$$K_{кл} = \frac{ОА - ВЗ}{КП}, \quad (2.17)$$

де $ВЗ$ – виробничі запаси (стр. 100 Активу Балансу), грн.

З міжнародних стандартів рівень показника повинен бути вище 1. У вітчизняній практиці його оптимальне значення визначається у межах 0,7–0,8.

3.4 Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{ал}$):

$$K_{ал} = \frac{\Gamma + ПФІ}{КП}. \quad (2.18)$$

Даний коефіцієнт дорівнює відношенню величини ліквідних активів до суми найбільш термінових зобов'язань і короткострокових пасивів. Під ліквідними активами визначаються грошові кошти й короткострокові цін-

ні папери. Короткострокові зобов'язання підприємства, що представлені сумою найбільш термінових зобов'язань і короткострокових пасивів, до яких включають кредиторську заборгованість, інші пасиви, позички, що не погашені в термін, короткострокові кредити та позикові кошти.

Оптимальне теоретичне значення $K_{ал}$ від 0,2 до 0,25, в умовах економічної кризи 0,08–0,09 (що пов'язано з небажанням підприємств зберігати значні суми в касі й на розрахунковому рахунку).

Завдання

На підставі вихідних даних табл. 2.1 і 2.2 (розрахунок проводиться згідно з коефіцієнтом, що виданий викладачем) оцінити фінансовий стан авторемонтного підприємства (провести аналіз прибутковості, фінансової стійкості, платоспроможності). Зробити відповідні висновки щодо покращення фінансових показників роботи підприємства.

Контрольні питання

1. Проаналізувати основні функції та завдання фінансового аналізу.
2. Обґрунтувати необхідність проведення аналізу фінансового стану авторемонтного підприємства.
3. Визначити показники, що складають методику проведення фінансового аналізу.

Практична робота № 2

Тема: Фінансово-економічний аналіз діяльності станції технічного обслуговування автомобілів

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок щодо проведення фінансово-економічного аналізу станції технічного обслуговування та визначення резервів покращення роботи.

Теоретичні відомості

Система технічного обслуговування й ремонту рухомого складу автомобільного транспорту складається з сукупності взаємопов'язаних засобів, документації технічного обслуговування й ремонту, а також виконавців необхідних для підтримки та відновлення якості виробів, що входять до складу цієї системи.

Технічне обслуговування – це комплекс операцій щодо підтримки

«Управління фінансами ПАТ і інвестиціями»

рухомого складу при використанні його за призначенням, збереженні та транспортуванні.

Ремонт – комплекс операцій щодо відновлення рухомого складу та його ресурсів, або його окремих частин.

Між цими двома групами можуть існувати різноманітні співвідношення залежно від прийнятих критеріїв оптимальності й методу проведення робіт. Однак основною вимогою проведення технічного обслуговування й ремонту автомобілів є виконання отриманих задач при обмежених витратах праці та коштів.

При формуванні системи технічного обслуговування й ремонту рухомого складу необхідно враховувати наступні умови: кількість видів обслуговування, періодичність, перелік і трудомісткість виконаних робіт. При цьому основними правилами є наступні: кількість видів ТО повинно бути мінімальним, вищі номери обслуговування повинні включати у себе номенклатуру робіт нижчих, процеси подолання зайвих робіт і регулювання пов'язаних пар, передбачення можливостей механізації та автоматизації профілактичних робіт.

Режими ТО розробляються для деяких типових умов експлуатації автомобілів. Їх перевірка відповідає конкретним умовам експлуатації за критеріями, що дозволяють встановити відповідність обраних режимів ТО дійсно необхідним. Основними критеріями оцінки є експлуатаційна надійність, трудомісткість ТО й ПР, витрати за виконання ТО на 1000 км пробігу та ефективність.

Методи технічного обслуговування мають свої специфічні особливості, тому організаційно-економічні принципи, що відображені в їх основі хоча й мають загальний характер і зміст, але максимально враховують специфіку функціонування засобів механізації.

Таким чином, спеціалізація труда при ТО й ПР сприяє більш широкому та ефективному застосуванню спеціального устаткування, приборів і інструментів та підвищення якості праці виконавців. Застосування кваліфікованої праці й спеціалізованого устаткування значно підвищує якість і скорочує строки виконання робіт, що по-перше, забезпечує більш високу надійність рухомого складу та продуктивне використання, а по-друге, підвищення економії коштів та отримання ефекту від скорочення втрат і підвищення технічної готовності.

Порядок виконання роботи

Для проведення фінансово-економічного аналізу діяльності СТО розраховують показники, що характеризують ефективність використання основних виробничих засобів, матеріальних ресурсів, а також показники, що визначають рівень прибутковості й рентабельності.

Важливим показником, який характеризує діяльність СТО, є собівартість наданих послуг, що дозволяє визначити тенденції зміни даного показника, виконання плану з його рівня (табл. 2.4).

Таблиця 2.4 – Складові елементи собівартості СТО

Елемент витрат	Сума, тис. грн			Структура витрат, %		
	план	факт	(+, -)	план	факт	(+, -)
Матеріальні витрати	23813,8	21762,3				
Заробітна плата	13789,3	15960,0				
Відрахування в фонд соціального захисту						
Амортизація основних засобів	4678,9	4969,1				
Інші операційні витрати	7810,3	6043,0				
Повна собівартість						

Визначення обсягу технічного обслуговування й ремонту транспортних засобів та наданих послуг установлюється технічним регламентом з підтвердженням відповідності затвердженим у встановленому діючим законодавством порядку.

На підставі чинних технічних нормативів, розроблений перелік операцій, що належать до технічного обслуговування, капітального й поточного ремонту без поліпшення об'єкта, капітального й поточного ремонту із поліпшенням об'єкта – модернізацією автотранспортних засобів (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Дані про роботи технічного обслуговування

Найменування робіт	Річний обсяг		Ціна одиниці роботи, грн		Сукупна ціна, грн	
	попередній період	звітний період	попередній період	звітний період	попередній період	звітний період
1	2	3	4	5	6	7
1. Заміна масла й масляного фільтра – 3	350	410	30	40		
2. Перевірка стану й натягнення зубчатого ременя приводу ГРМ – 3	310	370	20	30		

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7
3. Заміна повітряного фільтра двигуна – 3	360	390	10	20		
4. Заміна повітряного фільтра салону – 3	110	80	30	40		
5. Заміна свічок запалювання – 3	130	160	30	50		
6. Заміна паливного фільтра – 3	210	170	30			
7. Регулювання зазорів в ПРМ (клапанів) – 2	110	170	70	100		
8. Заміна гальмівної рідини – 2	120	190	80	110		
9. Заміна передніх гальмівних колодок – 3	130	100	50	60		
10. Заміна задніх гальмівних колодок – 2	120	90	70	90		
11. Заміна охолоджувальної рідини – 2	140	100	60	70		
12. Заміна мастила в КПП – 2	110	120	60	70		
13. Заміна ременя ГРМ і ролика натягнення – 2	90	130	100	150		
14. Повне зовнішнє фарбування кузова – 1	6	4	10000	12000		
15. Фарбування бампера – 1	12	10	1000	1500		
16. Фарбування крила – 2	12	10	900	1000		
17. Фарбування дверей – 1	12	10	1000	1200		
18. Фарбування капота – 1	5	8	1200	1400		
Ремонт двигуна – 1	48	35	2500	3100		
Всього						

Завдання

На підставі розрахункових даних табл. 2.4, 2.5 і 2.6 провести фінансово-економічний аналіз техніко-організаційного рівня СТО (розрахунок проводиться згідно з коефіцієнтом, що виданий викладачем). Результати розрахунків навести в таблиці 2.7. Зробити відповідні висновки щодо покращення фінансових показників роботи.

Таблиця 2.6 – Додаткові дані для розрахунків

Найменування показників	Період	
	попередній	поточний
1. Вартість основних фондів, тис. грн	15609,3	16981,9
2. Вартість обігових коштів, тис. грн	27013,2	30125,9
3. Норма амортизації, %	25	25
4. Дохід від реалізації виконаних робіт (послуг), тис. грн	10290,89	99150,3
5. Податок на додану вартість, %	20	20
6. Інші податки й зобов'язання, тис. грн	150,3	170,9
7. Податок на прибуток, %	21	21
8. Загальна кількість персоналу, осіб	40	45

Контрольні запитання

1. Розкрити сутність поняття «технічне обслуговування», «ремонт».
2. Визначити існуючі режими ТО.
3. Охарактеризувати показники, що використовуються для проведення фінансово-економічного аналізу діяльності станції технічного обслуговування.

Таблиця 2.7 – Фінансово-економічний аналіз діяльності СТО

Найменування показника	Сутнісна характеристика	Розрахункова формула	Значення показників		Змінювання показника	
			попередній період	звітний період	абсолютне відхилення, (+, -)	відносне відхилення, (%)
1	2	3	4	5	6	7
Аналіз використання основних виробничих засобів						
1. Фондовіддача	Показник ефективного використання виробних споруд, будівель, машин, устаткування	$\Phi_{OT} = \frac{Q}{C_{OC}}$				
2. Фондомісткість	Величина обернена фондівдачі, що характеризує частку вартості основних фондів, яка приходить на кожну гривню виготовленої продукції	$\Phi_B = \frac{C_{OC}}{Q}$				
3. Амортизація	Величина, що характеризує знос основних фондів, шляхом включення частини їх вартості у витрати на випуск продукції	$\left(\frac{C_{осн} + C_{оск}}{2} \right) \cdot N_a$				
Аналіз використання матеріальних ресурсів						
4. Матеріаловіддача	Показник ефективного використання матеріальних ресурсів у процесі виробничої діяльності	$M_C = \frac{Q}{C_{ЗАГ}}$				
5. Матеріаломісткість	Питома вага матеріальних витрат у загальній величині поточних затрат, що необхідні на виготовлення продукції	$M_M = \frac{C_{ЗАГ}}{Q}$				
6. Продуктивність праці	Визначається як кількість товарів і послуг, що отримані з одиниці витрат ресурсів, так і вироблених за одиницю часу	$P_{П} = \frac{Q}{Ч_{П}}$				

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7
7. Трудомісткість праці	Показник обернений продуктивності праці (зниження даної величини є важливим фактором збільшення продуктивності праці)	$R_T = \frac{ЧД}{Q}$				
Аналіз прибутковості й рентабельності						
8. Валовий прибуток (збиток)	Частина валового доходу підприємства, яка залишається після сплати всіх обов'язкових витрат	$П_{БАЛ} = D - C_{ЗАГ} - ПДВ - I_n$				
9. Чистий прибуток (збиток)	Балансовий (загальний) прибуток за вирахуванням податку на прибуток, інших платежів, надзвичайних витрат і доходів	$П_ч = П_{БАЛ} - C_{П}$				
10. Рентабельність виробництва	Показник ефективності виробництва, який визначається відношенням балансового прибутку до середньорічної вартості основних виробничих фондів і нормованих обігових коштів	$R = \frac{П_{БАЛ}}{C_{ОС} + C_{ОБ}}$				
11. Рентабельність продукції	Показник ефективності виробництва, який розраховується як відношення прибутку від реалізації продукції до собівартості	$R_8 = \frac{П_ч}{C_{ЗАГ}}$				
12. Валова маржа	Показник, що характеризує загальний прибуток СТО	$M_B = \frac{П_B}{Q}$				
13. Чиста маржа	Показник, що характеризує залишкову частку продажу СТО у вигляді чистого прибутку після покриття собівартості наданих послуг і всіх витрат	$M_ч = \frac{П_ч}{Q}$				
14. Величина авансованого капіталу	Загальна величина обігових активів, що сформована на за рахунок власних і позикових коштів	$K = C_{ОС} + C_{ОБ}$				
15. Рентабельність господарської діяльності	Показник економічної ефективності СТО	$R = \frac{П_{БАЛ}}{K}$				

Практична робота № 3

Тема: Складання бізнес-плану інвестиційного проекту підприємства автомобільного транспорту

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок щодо розробки бізнес-плану інвестиційного проекту на підприємствах автомобільного транспорту.

Теоретичні відомості

Бізнес-план підприємства автомобільного транспорту – це робочий документ, що представляє собою загальну стратегію діяльності підприємства автомобільного транспорту на певному ринку транспортно-експедиційних послуг.

Бізнес-план необхідний як для діючих, так і для знову створюваних підприємств автомобільного транспорту: під час вибору видів, напрямків, способів здійснення комерційної діяльності підприємствами автомобільного транспорту в умовах ринку; для проведення переговорів із можливими інвесторами, майбутніми партнерами; отриманні банківського кредиту; як інструмент оцінки ефективності диверсифікації виробництва, відкриття підприємств, напрямків діяльності, виходу на нові ринки збуту.

Структура бізнес-плану має передбачати організаційні, економічні, юридичні, технічні та інші питання, що пов'язані з реалізацією проекту виробництва продукції, виконання робіт, послуг підприємства автомобільного транспорту. Структура бізнес-плану включає: титульний аркуш, вступ, галузь підприємства автомобільного транспорту та його бізнес, організаційну структуру й персонал підприємства автомобільного транспорту, продукцію, роботи, послуги підприємства автомобільного транспорту, вивчення та аналіз ринку, стратегію маркетингу, стратегію організації виробництва продукції (послуг), ризики й страхування, фінансовий план, додатки.

Порядок виконання роботи

Для розробки пропонується два варіанти виконання практичної роботи:

- 1) складання бізнес-плану для створення нового підприємства автомобільного транспорту (бізнесу);
- 2) складання бізнес-плану по певному технічному рішенню для існуючого підприємства автомобільного транспорту.

Для написання бізнес-плану за першим варіантом необхідно відпо-

вісти на наступні запитання:

1. Огляд майбутнього підприємства (бізнесу): підприємство якого типу планується створити (автотранспортне, автообслуговуюче, авторемонтне); де воно буде розташоване; які саме послуги буде пропонувати підприємство; чи буде його діяльність прибутковою; які перспективи розвитку бізнесу існують.

2. План маркетингу: хто виступає потенційними споживачами, конкурентами, постачальниками підприємства автомобільного транспорту; як буде реалізовуватись продукція (послуги), чи є потреба в рекламуванні продукції (послуг) підприємства, інформуванні покупців, стимулюванні збуту.

3. Менеджмент: хто буде здійснювати управління підприємством автомобільного транспорту; скільки працівників необхідно найняти, якої категорії й кваліфікації; яким буде рівень заробітної плати персоналу.

4. Фінансовий план: який прогнозований рівень доходу; які джерела фінансування створення підприємства автомобільного транспорту (власні, кредитні, або залучені (інвестиції)); який має бути обсяг продажів для забезпечення прибутковості; який період окупності вкладених коштів.

Для написання бізнес-плану за другим варіантом необхідно відповісти на наступні запитання:

1. Відомості про підприємство автомобільного транспорту: офіційна назва, юридична адреса, реквізити, організаційно-правова форма, час заснування та зміни форми власності.

2. Аналіз ринку: склад основних конкурентів, сучасний стан та перспективи розвитку ринку продукції (послуг) підприємства автомобільного транспорту.

3. Продукція та послуги: опис основних видів продукції, робіт, послуг, що пропонує підприємство автомобільного транспорту; нові види продукції, робіт, послуг; прогнозовані обсяги реалізації продукції підприємства.

4. Менеджмент: яка схема управління підприємством автомобільного транспорту; хто займає керівні посади; яка загальна чисельність персоналу; розподіл персоналу по категоріях.

5. Виробництво: які основні види сировини й матеріалів використовуються; яка змінність роботи підприємства автомобільного транспорту; скільки виробничих дільниць на підприємстві; чи планується оновлення основних засобів і технологічних процесів і яких саме; чи є виробництво екологічно небезпечним.

6. Збут: хто є основними споживачами продукції, робіт, послуг підприємства автомобільного транспорту; чи є на підприємстві відділ маркетингу; які інструменти маркетингу використовуються для забезпечення збуту; які методи встановлення ціни (тарифів) використовуються.

7. Оцінка ризиків: з якими ризиками може зіткнутися підприємство автомобільного транспорту під час виробництва й реалізації продукції (послуг); які є механізми проти ризиків.

8. Фінансовий план: навести дані про фактичні та планові показники обсягу реалізації, доходу, собівартості, прибутку підприємства автомобільного транспорту.

Завдання

Виконання практичної роботи передбачає розробку студентами «скороченого» варіанта бізнес-плану (обсягом 4–6 сторінок), який зберігає основні риси повного бізнес-плану.

Контрольні запитання

1. Розкрити поняття бізнес-плану підприємства автомобільного транспорту.

2. Обґрунтувати необхідність складання бізнес-плану для підприємств автомобільного транспорту.

3. Охарактеризувати основні розділи бізнес-плану підприємства автомобільного транспорту.

3 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Мета лабораторних занять – навчити студентів обчислювати економічну та соціальну ефективність нововведень на підприємствах автомобільного транспорту, знаходити оптимальні рішення виробничих запитань, аналізувати основні фінансові показники роботи підприємства автомобільного транспорту.

Усі лабораторні роботи повинні бути захищені. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою та тематичним планом дисципліни.

Таблиця 3.1 – Теми й зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та зміст лабораторних занять	Обсяг лабораторних занять, академ. годин	
		денна форма навчання	заочна форма
1	Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо вибору рухомого складу (проведення розрахунку техніко-економічних показників рухомого складу; визначення ефективності інвестиційних проектів щодо вибору типу рухомого складу; формування висновків щодо покращення техніко-економічних показників роботи підприємства автомобільного транспорту)	4	3
2	Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо вибору контейнерів (оцінка ефективності інвестиційних управлінських рішень; проведення розрахунку вибору контейнерів і визначення продуктивності рухомого складу; формування висновків щодо покращення техніко-економічних показників роботи підприємства автомобільного транспорту)	6	3
3	Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо впровадження дільниці діагностики (оцінка реальних інвестиційних проектів на підприємствах автомобільного транспорту; проведення розрахунків щодо ефективності запровадження дільниці діагностики при вдосконаленні технічного обслуговування й ремонті рухомого складу підприємств автомобільного транспорту)	6	–
Усього лабораторних занять		16	6

Лабораторна робота № 1

Тема: Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо вибору типу рухомого складу

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок щодо визначення оцінки альтернативних інвестиційних проектів і отримання інформації для прийняття управлінських рішень у питаннях формування подальших напрямків роботи підприємств автомобільного транспорту.

Обладнання для виконання роботи: використання ПЕМ, програмне забезпечення MS Excel.

Теоретичні відомості

Раціональність вибору ефективних інвестиційних проектів визначається на основі проведення комплексного аналізу, який пов'язаний із визначенням технічної, організаційної, соціальної та екологічної ефективності.

Сутність комплексного аналізу полягає в проведенні розрахунку відповідних (технічних, організаційних, соціальних, економічних) показників за альтернативними варіантами.

На першому етапі проведення комплексного аналізу обґрунтовуються потенційно можливі варіанти рішень досягнення визначених цілей відповідно з організаційними, технічними, соціальними та економічними критеріями.

Аналіз технічної ефективності полягає у визначенні можливостей використання, відповідно до технічних умов, прогресивних тенденцій розвитку даної техніки. Технічні показники (вантажопідйомність автомобілів, продуктивність вантажно-розвантажувальних механізмів) визначають окремі конструктивно-технічні та експлуатаційні параметри технологічних процесів і методів організації виробництва праці.

Організаційна ефективність полягає у визначенні можливостей виконання робіт у визначеному обсязі й відповідні строки при існуючій організаційній структурі виробництва.

Соціальна та екологічна ефективність характеризуються змінюванням наступних показників: професійного й кваліфікаційного складу робітників (питома вага різних професій, рівень освіти, середній розряд), рівень і ступень механізації й автоматизації праці, умови праці.

Якщо підтверджується технічна, організаційна, соціальна, екологічна ефективність розроблення й запровадження інвестиційних проектів – вибирають проект який відповідає критеріям покращення техніко-

економічних показників роботи підприємства автомобільного транспорту.

Порядок виконання роботи

Підприємство автомобільного транспорту має можливість придбання рухомого складу для заміни зношеного, який здійснює перевезення вантажів у міжнародному напрямку. Згідно з технічними, організаційними та економічними критеріями для здійснення даного виду перевезень можливе придбання КрАЗ-6446, або МАЗ-64229. Розрахунок програми експлуатації автомобілів наводиться в таблиці 3.2. При збільшенні строків служби рухомого складу змінюються техніко-економічні показники роботи (за рахунок перебування на технічному обслуговуванні та ремонті), тому починаючи з третього року життєвого циклу, показники – обсяг перевезень, загальний пробіг, автомобіле-години роботи, кількість їздок з вантажем зменшуються на 3 % відносно до попереднього періоду, інші показники залишаються незмінними.

Завдання

На підставі вихідних даних табл. 3.3 провести розрахунок техніко-економічних показників рухомого складу КрАЗ-6446, МАЗ-64229 (табл. 3.2) та визначити ефективність інвестиційних проектів щодо вибору типу рухомого складу. Зробити відповідні висновки щодо покращення техніко-економічних показників роботи підприємства автомобільного транспорту.

Контрольні запитання

1. Обґрунтувати критерії вибору ефективних інвестиційних проектів.
2. Охарактеризувати порядок проведення аналізу технічної ефективності інвестиційних проектів.
3. Зазначити можливі шляхи покращення техніко-економічних показників діяльності автотранспортного підприємства.

Таблиця 3.2 – Техніко-економічні показники за життєвий цикл рухомого складу

Показники	Умовні позначення	Розрахункова формула	Роки життєвого циклу									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Обсяг перевезень, тис. т КрАЗ-6446 МАЗ-64229	Q	$\frac{D_K \cdot \alpha \cdot T_H \cdot V_T \cdot \beta \cdot \gamma \cdot q}{L_{ER} + V_T \cdot \beta \cdot t_{n-p}}$										
Автомобіле-дні роботи КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$A_{Др}$	$D_K \cdot \alpha$										
Автомобіле-години роботи, г КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$A_{Гн}$	$D_K \cdot \alpha \cdot T_H$										
Середньодобовий пробіг, км КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$L_{Доб}$	$\frac{T_H \cdot V_T \cdot L_{ER}}{L_{ER} + V_T \cdot \beta \cdot t_{n-p}}$										
Загальний пробіг, тис. км КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$L_{ЗАГ}$	$A_{Др} \cdot L_{Доб}$										
Виручка від реалізації, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$D_{ЗАГ}$	$C_{КМ} \cdot L_{ЗАГ}$										
Фонд оплати праці, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$\Phi ОП$	$N_{ЗП} \cdot D_{ЗАГ}$										

Продовження таблиці 3.2

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		$C_{COЦ}$	$ФOP \cdot H_{COЦ}$										
Змінні витрати, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		$C_{ЗМ}$	$S_{KM} \cdot L_{ЗАГ}$										
Постійні витрати, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		$C_{ПОСТ}$	$S_{Ч} \cdot AГ_{H}$										
Амортизація рухомого складу, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		C_{AM}	$K \cdot H_{AM}$										
Сплата % за кредит, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		$C_{КР}$	$B_{К} \cdot H_{КР}$										
Загальні витрати, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		$C_{ЗАГ}$	$ФOP + C_{COЦ} + C_{ЗМ} + C_{ПОСТ} + C_{AM} + C_{КР}$										
Податок на додану вартість, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		$ПДВ$	$H_{ПДВ} \cdot D_{ЗАГ}$										
Прибуток балансовий, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		$П_{БАЛ}$	$D_{ЗАГ} - C_{ЗАГ} - ПДВ$										
Податок на прибуток, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229		$C_{П}$	$П_{БАЛ} \cdot H_{П}$										

Закінчення таблиці 3.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Чистий прибуток, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$P_{\text{ч}}$	$P_{\text{БАЛ}} - C_{\text{П}}$										
Платежі за банківським кредитом, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$B_{\text{КР}}$	$(B_{\text{К}} - P_{\text{Т}}) \cdot N_{\text{КР}}$										
Ліквідаційна вартість, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229	L	$K - C_{\text{АМ}}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Сума надходжень від інвестицій, тис. грн КрАЗ-6446 МАЗ-64229	$B_{\text{Т}}$	$P_{\text{ч}} + C_{\text{АМ}}$										

Таблиця 3.3 – Вихідні дані щодо вибору найкращої марки автомобіля (варіант 1–4)

Показники	Умовні позначення		Варіант 1		Варіант 2		Варіант 3		Варіант 4	
	КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229
Вантажопідйомність автомобіля, т	17	15	16	12	18	15	18	15	16	14
Коефіцієнт використання автомобіля	0,70	0,72	0,71	0,73	0,72	0,71	0,72	0,71	0,71	0,74
Час перебування в наряді, год.	12	10	10	9	8	7	8	7	6	5
Середня технічна швидкість, км/год	25	25	26	26	27	27	27	27	28	28
Коефіцієнт використання пробігу	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Коефіцієнт використання вантажопідйомності	0,83	0,84	0,84	0,82	0,83	0,81	0,83	0,81	0,82	0,83
Час простою під вантажно-розвантажувальними операціями, год.	0,55	0,51	0,52	0,49	0,48	0,41	0,48	0,41	0,69	0,65
Тривалість їздки з вантажем, км	290	290	300	300	350	350	350	350	360	360
Тариф за перевезення, грн	3,10	3,10	4,20	4,20	4,60	4,60	4,60	4,60	4,80	4,80
Змінні витрати, грн	0,92	0,88	0,90	0,86	0,89	0,85	0,89	0,85	0,84	0,80
Постійні витрати, грн	8,42	9,36	7,35	8,56	6,52	7,45	6,52	7,45	6,58	7,36
Норматив заробітної плати	0,51	0,52	0,53	0,54	0,55	0,56	0,55	0,56	0,57	0,58
Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
Строк служби автомобіля, років	10	10	11	11	12	12	12	12	13	13
Вартість рухомого складу, тис. грн	136,9	145,4	156,2	169,8	170,1	186,9	170,1	186,9	190,5	201,6
Ставка дисконту, %	15	15	16	16	17	17	17	17	18	18
Сума кредиту, тис. грн	136,9	145,4	156,2	169,8	170,1	186,9	170,1	186,9	190,5	201,6
Річний відсоток за кредит, %	21	21	22	22	23	23	23	23	24	24
Норма амортизаційних відрахувань, %	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Податок на додану вартість, %	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Податок на прибуток, %	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Суми повернення кредиту, тис. грн	30,5	42,7	35,6	44,8	55,8	62,1	55,8	62,1	58,9	64,3

Продовження таблиці 3.3 (варіант 5–8)

Показники	Умовні позначення	Варіант 5		Варіант 6		Варіант 7		Варіант 8	
		КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229
Вантажопідйомність автомобіля, т	q	10	14	13	16	15	17	11	13
Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,75	0,76	0,77	0,72	0,73	0,74	0,72	0,73
Час перебування в наряді, год.	T_H	12	11	13	10	14	12	12	10
Середня технічна швидкість, км/год	V_T	20	20	21	21	22	22	23	23
Коефіцієнт використання пробігу	γ	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,86	0,85	0,84	0,86	0,87	0,85	0,84	0,82
Час простою під вантажно-розвантажувальними операціями, год.	t_{n-p}	0,65	0,58	0,77	0,72	0,69	0,61	0,68	0,64
Тривалість їздки з вантажем, км	L_{ER}	250	250	260	260	310	310	320	320
Тариф за перевезення, грн	$Ц_T$	4,10	4,10	4,30	4,30	4,50	4,50	4,70	4,70
Змінні витрати, грн	S_{KM}	0,88	0,73	0,80	0,71	0,90	0,86	0,96	0,89
Постійні витрати, грн	S_C	7,35	8,10	6,50	9,3	7,25	8,80	7,65	8,95
Норматив заробітної плати	$H_{ЗП}$	0,59	0,60	0,61	0,62	0,63	0,64	0,65	0,66
Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	$H_{СОЦ}$	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
Строк служби автомобіля, років	$T_{СЛ}$	11	11	12	12	13	13	14	14
Вартість рухомого складу, тис. грн	K	145,3	167,9	136,5	151,9	145,3	160,8	158,9	166,9
Ставка дисконту, %	r	19	19	20	20	21	21	22	22
Сума кредиту, тис. грн	B_K	145,3	167,9	136,5	151,9	145,3	160,8	158,9	166,9
Річний відсоток за кредит, %	$H_{КР}$	25	25	26	26	27	27	28	28
Норма амортизаційних відрахувань, %	H_{AM}	25	25	25	25	25	25	25	25
Податок на додану вартість, %	$H_{ПДВ}$	20	20	20	20	20	20	20	20
Податок на прибуток, %	$H_{П}$	25	25	25	25	25	25	25	25
Суми повернення кредиту, тис. грн	$П_T$	36,6	42,1	52,3	78,9	66,5	81,2	56,9	74,1

Закінчення таблиці 3.3 (варіант 9–12)

Показники	Умовні позначення	Варіант 9		Варіант 10		Варіант 11		Варіант 12	
		КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229	КрАЗ-6446	МАЗ-64229
Вантажопідйомність автомобіля, т	q	17	14	16	15	18	16	19	15
Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,72	0,73	0,71	0,72	0,70	0,72	0,73	0,74
Час перебування в наряді, год.	T_H	8	7	6	5	9	6	11	9
Середня технічна швидкість, км/год	V_T	23	23	24	24	25	25	26	26
Коефіцієнт використання пробігу	γ	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,85	0,86	0,84	0,83	0,81	0,80	0,83	0,84
Час простою під вантажно-розвантажувальними операціями, год.	t_{n-p}	0,65	0,63	0,53	0,54	0,55	0,52	0,59	0,57
Тривалість їздки з вантажем, км	L_{ER}	270	270	300	300	310	310	320	320
Тариф за перевезення, грн	C_T	3,5	3,5	4,1	4,1	4,5	4,5	3,9	3,9
Змінні витрати, грн	S_{KM}	0,917	0,816	0,820	0,790	0,760	0,650	0,630	0,550
Постійні витрати, грн	S_{Σ}	8,55	9,54	6,37	7,88	7,14	8,35	6,25	7,17
Норматив заробітної плати	$H_{ЗП}$	0,51	0,52	0,53	0,54	0,62	0,61	0,64	0,61
Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	$H_{СОЦ}$	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
Строк служби автомобіля, років	$T_{СЛ}$	10	10	11	11	12	12	13	13
Вартість рухомого складу, тис. грн	K	142,5	186,3	137,8	170,3	150,6	165,8	145,9	159,5
Ставка дисконту, %	r	11	11	12	12	13	13	14	14
Сума кредиту, тис. грн	B_K	142,5	186,3	137,8	170,3	150,6	165,8	145,9	159,5
Річний відсоток за кредит, %	$H_{КР}$	15	15	16	16	17	17	18	18
Норма амортизаційних відрахувань, %	H_{AM}	25	25	25	25	25	25	25	25
Податок на додану вартість, %	$H_{ПДВ}$	20	20	20	20	20	20	20	20
Податок на прибуток, %	$H_{П}$	25	25	25	25	25	25	25	25
Суми повернення кредиту, тис. грн	$П_T$	42,5	32,6	38,6	40,8	42,3	44,6	32,1	33,5

Лабораторна робота № 2

Тема: Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо вибору контейнерів

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок щодо проведення розрахунків продуктивності використання рухомого складу підприємства автомобільного транспорту під час застосуванні контейнерів.

Обладнання для виконання роботи: використання ПЕМ, програмне забезпечення MS Excel.

Теоретичні відомості

Ефективність прийняття управлінських інвестиційних рішень залежить від достовірного, повного та своєчасного інформаційного забезпечення. Чим більше диверсифікована операційна, інвестиційна та фінансова діяльність підприємства, тим вища роль відводиться якісній інформації для прийняття управлінських рішень у сфері формування та використання інвестиційних ресурсів.

Формування системи інформаційного забезпечення управління інвестиційними ресурсами визначається як процес цілеспрямованого підбору відповідних інформативних показників для використання в процесі аналізу, планування й прийняття оперативних управлінських рішень. Ці показники формуються за рахунок зовнішніх (що знаходяться поза підприємством) і внутрішніх джерел інформації.

Зміст системи інформаційного забезпечення управління інвестиційними ресурсами, її широта й глибина залежать від галузевих особливостей діяльності підприємств, організаційно-правових форм, обсягу й ступеня диверсифікованості господарської діяльності та інших умов. При цьому вся сукупність показників, що включається в систему інформаційного забезпечення, вимагає проведення їхньої попередньої класифікації.

Порядок виконання роботи

Підприємство автомобільного транспорту при перевезенні виробничих вантажів автомобілями ЗІЛ-53433008 вантажопідйомністю 8 т прийняло рішення придбати малотоннажні контейнери АУК-1,25, або АУК-0,625. Розрахунок техніко-економічних показників життєвого циклу контейнерів відображений у таблиці 3.1.

Завдання

На підставі вихідних даних табл. 3.5 провести розрахунок вибору контейнерів (табл. 3.4) і визначити продуктивність рухомого складу. Зробити відповідні висновки щодо покращення техніко-економічних показників роботи підприємства автомобільного транспорту.

Контрольні запитання

1. Розкрити сутність поняття ефективності інвестиційних управлінських рішень.
2. Визначити умови, які впливають на прийняття інвестиційних рішень.
3. Проаналізувати зміст системи інформаційного забезпечення управління інвестиційними ресурсами.

Таблиця 3.4 – Програма експлуатації автомобілів при використанні контейнерів

Показники	Умовні позначення	Розрахункова формула	Роки життєвого циклу					
			1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Автомобіле-дні роботи підприємства	$A_{ДР}$	$D_K \cdot \alpha$						
Автомобіле-години роботи	$A_{Гн}$	$D_K \cdot \alpha \cdot T_H$						
Середньодобовий пробіг з використанням контейнерів, км	$L_{\text{доб}}$	$\frac{T_H \cdot V_T \cdot L_{ER}}{L_{ER} + V_T \cdot \beta \cdot t_{n-p}}$						
Вирібок на 1 автотону: АУК-1,25 АУК-0,625	W_Q	$\frac{D_K \cdot \alpha \cdot T_H \cdot V_T \cdot \beta \cdot \gamma \cdot q}{L_{ER} + V_T \cdot \beta \cdot t_{n-p}}$						
у ткм: АУК-1,25 АУК-0,625	W_P	$W_Q \cdot L_{ER}$						
Обсяг перевезень, т	Q	$W_Q \cdot q_{заг}$						
Кількість контейнерів: АУК-1,25 АУК-0,625	$N_{1,25}$	$Q/1,25$						
Вантажообіг, ткм: АУК-1,25 АУК-0,625	$N_{0,625}$	$Q/0,625$						
Загальний пробіг, км: АУК-1,25 АУК-0,625	P	$W_P \cdot q_{заг}$						
Виручка від реалізації, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$L_{ЗАГ}$	$L_{\text{доб}} \cdot A_{ДР}$						
Фонд оплати праці, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$D_{ЗАГ}$	$N_{1,25} \cdot C_{ГТ}$ $N_{0,625} \cdot C_{ГТ}$						
	$\Phi ОП$	$H_{ЗП} \cdot D_{ЗАГ}$						

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Відрахування на соц. заходи, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$C_{СОЦ}$	$\Phi ОП \cdot 0,377$						
Змінні витрати, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$S_{КМ}$	$S_{КМ} \cdot L_{ЗАГ}$						
Постійні витрати, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$S_{Ч}$	$S_{Ч} \cdot A_{ГН}$						
Амортизаційні відрахування, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$C_{АМ}$	$K_{К} \cdot H_{АМ}$						
Загальна сума витрат, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$C_{ЗАГ}$	$\Phi ОП + C_{СОЦ} + C_{ЗМ} +$ $+ C_{ПОСТ} + C_{АМ}$						
Податок на додану вартість, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$ПДВ$	$H_{ПДВ} \cdot D_{ЗАГ}$						
Валовий прибуток, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$П_{ВАЛ}$	$D_{ЗАГ} - C_{ЗАГ} - ПДВ$						
Податок на прибуток, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$C_{П}$	$П_{ВАЛ} \cdot H_{П}$						
Чистий прибуток, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$П_{Ч}$	$П_{ВАЛ} - C_{П}$						
Сума надходжень тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$ВТ$	$C_{АМ} + П_{Ч}$						
Ліквідаційна вартість, тис. грн: АУК-1,25 АУК-0,625	$Л$	$K_{К} - C_{АМ}$						

Таблиця 3.5 – Вихідні дані щодо вибору контейнерів (варіант 1–4)

Показники	Умовні позначення	Варіант 1		Варіант 2		Варіант 3		Варіант 4	
		АУК-1,25	АУК-6	АУК-1,25	АУК-7	АУК-1,25	АУК-8	АУК-1,25	АУК-9
Вантажопідйомність автомобіля, т	q	6	6	7	7	8	8	9	9
Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,70	0,71	0,72	0,73	0,74	0,75	0,73	0,74
Час перебування в наряді, год.	T_H	8	7	5	4	9	8	7	5
Середня технічна швидкість, км/год	V_T	26	26	27	27	28	28	29	29
Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,62	0,63	0,65	0,66	0,64	0,66	0,65	0,67
Тривалість їздки з вантажем, км	L_{ER}	170	170	180	180	190	190	210	210
Змінні витрати, грн	S_{KM}	0,75	0,71	0,73	0,69	0,65	0,61	0,55	0,52
Постійні витрати, грн	$S_{\text{ч}}$	4,85	4,71	5,85	5,45	6,50	5,90	5,70	5,20
Норматив заробітної плати	$H_{ЗП}$	0,55	0,55	0,56	0,56	0,57	0,57	0,58	0,58
Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	$H_{СОЦ}$	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
Тариф за перевезення, грн	$Ц_T$	18,6	10,5	9,5	7,2	11,3	9,5	12,6	9,9
Строк служби контейнера, років	$T_{СЛ}$	5	5	6	6	7	7	8	8
Вартість контейнера, тис. грн	K_K	1100	900	1200	1000	9000	8500	1350	1200
Вартість автомобіля, тис. грн	K_A	177,3	177,3	186,5	186,5	190,2	190,2	210,5	210,5
Норма амортизаційних відрахувань, %	H_{AM}	25	25	25	25	25	25	25	25
Податок на додану вартість, %	$H_{ПДВ}$	20	20	20	20	20	20	20	20
Податок на прибуток, %	$H_{П}$	25	25	25	25	25	25	25	25

Продовження таблиці 3.5 (варіант 5–8)

Показники	Умовні позначення	Варіант 5		Варіант 6		Варіант 7		Варіант 8	
		АУК- 1,25	АУК- 0,625	АУК- 1,25	АУК- 0,625	АУК- 1,25	АУК- 0,625	АУК- 1,25	АУК- 0,625
Вантажопідйомність автомобіля, т	q	10	10	6	6	5	5	9	9
Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,71	0,70	0,73	0,72	0,75	0,73	0,76	0,74
Час перебування в наряді, год.	T_H	5	4	6	5	8	6	9	8
Середня технічна швидкість, км/год	V_T	25	25	26	26	27	27	28	28
Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,61	0,60	0,62	0,61	0,63	0,61	0,62	0,61
Тривалість їздки з вантажем, км	L_{ER}	85	85	90	90	70	70	65	65
Змінні витрати, грн	S_{KM}	0,65	0,61	0,63	0,66	0,68	0,71	0,75	0,69
Постійні витрати, грн	$S_{\text{ч}}$	3,58	3,35	3,30	3,12	3,15	2,99	4,80	4,66
Норматив заробітної плати	$H_{ЗП}$	0,85	0,85	0,86	0,86	0,87	0,87	0,88	0,88
Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	$H_{СОЦ}$	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
Тариф за перевезення, грн	$Ц_T$	15,6	14,8	25,6	21,6	28,7	25,9	27,6	23,4
Строк служби контейнера, років	$T_{СЛ}$	9	9	7	7	6	6	8	8
Вартість контейнера, тис. грн	K_K	1500	1117	1780	1350	1890	1450	1780	1112
Вартість автомобіля, тис. грн	K_A	156,8	156,8	166,6	166,6	172,5	172,5	158,3	158,3
Норма амортизаційних відрахувань, %	H_{AM}	25	25	25	25	25	25	25	25
Податок на додану вартість, %	$H_{ПДВ}$	20	20	20	20	20	20	20	20
Податок на прибуток, %	$H_{П}$	25	25	25	25	25	25	25	25

Закінчення таблиці 3.5 (варіант 9–12)

Показники	Умовні позначення	Варіант 9		Варіант 10		Варіант 11		Варіант 12	
		АУК- 1,25	АУК- 0,625	АУК- 1,25	АУК- 0,625	АУК- 1,25	АУК- 0,625	АУК- 1,25	АУК- 0,625
Вантажопідйомність автомобіля, т	q	7	7	8	8	9	9	10	10
Коефіцієнт використання автомобіля	α	0,71	0,70	0,73	0,71	0,74	0,72	0,76	0,74
Час перебування в наряді, год.	T_H	7	6	5	4	8	7	9	6
Середня технічна швидкість, км/год	V_T	31	31	32	32	33	33	34	34
Коефіцієнт використання вантажопідйомності	β	0,63	0,65	0,64	0,66	0,66	0,61	0,62	0,60
Тривалість їздки з вантажем, км	L_{ER}	250	250	270	270	280	280	290	290
Змінні витрати, грн	S_{KM}	0,75	0,74	0,78	0,73	0,76	0,71	0,77	0,74
Постійні витрати, грн	$S_{\text{ч}}$	5,84	5,62	5,44	5,01	5,98	5,56	5,76	5,22
Норматив заробітної плати	$H_{ЗП}$	0,75	0,75	0,76	0,76	0,77	0,77	0,78	0,78
Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	$H_{СОЦ}$	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5	37,5
Тариф за перевезення, грн	C_T	19,8	17,5	20,1	18,9	21,6	18,8	25,6	21,5
Строк служби контейнера, років	$T_{СЛ}$	9	9	8	8	7	7	6	6
Вартість контейнера, тис. грн	K_K	1230	1100	1500	1390	1650	1580	1450	1250
Вартість автомобіля, тис. грн	K_A	145,6	145,6	135,8	135,8	178,9	178,9	184,5	184,5
Норма амортизаційних відрахувань, %	H_{AM}	25	25	25	25	25	25	25	25
Податок на додану вартість, %	$H_{ПДВ}$	20	20	20	20	20	20	20	20
Податок на прибуток, %	$H_{П}$	25	25	25	25	25	25	25	25

Лабораторна робота № 3

Тема: Оцінка ефективності інвестиційного проекту щодо запровадження дільниці діагностики

Мета роботи: придбання студентами практичних навичок у питаннях проведення розрахунків щодо запровадження дільниці діагностики при вдосконаленні технічного обслуговування й ремонті рухомого складу підприємств автомобільного транспорту.

Обладнання для виконання роботи: використання ПЕМ, програмне забезпечення MS Excel.

Теоретичні відомості

У системі господарської діяльності автотранспортних підприємств визначне місце займає інвестиційна діяльність, що характеризує процес обґрунтування й реалізації найбільш ефективних форм вкладення капіталу, що спрямований на розширення економічного потенціалу підприємств.

Оснoву інвестиційної діяльності підприємств автомобільного транспорту становить реальне інвестування. Саме цей напрямок інвестиційної діяльності дозволяє розвивати на підприємствах найбільш високими темпами надання нових видів послуг, підвищувати їх якість, успішно проникати на нові товарні й регіональні ринки.

Вибір конкретних форм реального інвестування підприємств визначається згідно з галузевою, товарною й регіональною диверсифікацією діяльності, можливостями впровадження нових ресурсів і трудозберігаючих технологій, а також потенціалом формування інвестиційних ресурсів.

Прийняття рішень про впровадження нових виробничих потужностей повинно відповідати оптимальності обсягів капіталовкладень згідно з розробкою комплексу заходів з їх стимулювання та зниження комплексних витрат.

Порядок виконання роботи

Підприємство автомобільного транспорту з метою вдосконалення технічного обслуговування й ремонту рухомого складу запроваджує дільницю діагностики. Значення основних техніко-економічних показників роботи у поточному періоді, до відкриття дільниці діагностики відображено в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 – Техніко-економічні показники роботи підприємства автомобільного транспорту в поточному періоді

Показники	Умовні позначення	Значення показника
Середньоспискова кількість автомобілів, од.	A	220
Загальна вантажопідйомність, т	q	1826
Коефіцієнт використання парку	α	0,41
Час перебування в наряді, год.	T_H	10,5
Середньодобовий пробіг автомобілів, км	$L_{доб}$	135,2
Автомобіле-години роботи	AG_H	345692
Загальний пробіг, тис. км	$L_{ЗАГ}$	4451
Обсяг перевезень, тис. т	Q	664,8
Вантажообіг, тис. км	P	20276,4
Загальна сума витрат, тис. грн, у тому числі:	$C_{ЗАГ}$	8445,2
змінні витрати, грн	S_{KM}	4393,3
постійні витрати, грн	$S_{\text{ч}}$	1451,8
Фонд оплати праці, тис. грн	$\Phi_{ОП}$	744,8
Чисельність персоналу, чол.	N	267
Норматив відрахувань на соціальні заходи, %	$C_{СОЦ}$	287,8
Амортизація рухомого складу, тис. грн	C_{AM1}	1567,5
Виручка від реалізації транспортної продукції, тис. грн	$D_{ЗАГ}$	10656,2
Податок на додану вартість, тис. грн	$ПДВ$	1776,2
Прибуток балансовий, тис. грн	$П_{БАЛ}$	434,6
Податок на прибуток, тис. грн	$C_{П}$	130,4
Чистий прибуток, тис. грн	$П_{\text{ч}}$	304,2
Рентабельність виробництва, %	R_B	5,15
Вартість рухомого складу, тис. грн	$\Phi_{ПС}$	67,23
Вартість кредиту, тис. грн	K	69,25
Ставка відсотка за кредит, %	$H_{КР}$	12

Порядок розрахунку техніко-економічних показників за життєвий цикл наведено в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 – Оцінка ефективності запровадження ділянки діагностики

Показники	Умовні позначення	Розрахункова формула	Величина показників за роками життєвого циклу						
			1	2	3	4	5	6	
Автомобіле-дні роботи	$A_{Др}$	$A_{СП} \cdot D_{К} \cdot \alpha$							
Автомобіле-години роботи	$A_{Гр}$	$A_{Др} \cdot T_{Н}$							
Обсяг перевезень, тис. т	Q	$Q_{баз} \cdot \frac{\alpha_{н}}{\alpha_{нбаз}}$							
Загальний пробіг, тис. км	$L_{ЗАГ}$	$A_{Др} \cdot L_{Доб}$							
Виручка від реалізації транспортної продукції з урахуванням інфляції, тис. грн	$D_{ЗАГ}$	$C_{КМ} \cdot L_{ЗАГ} \cdot K_{ІНФ}$							
Фонд оплати праці, тис. грн	$\Phi ОП$	$\Phi ОП_{баз} \cdot \frac{\alpha}{\alpha_{баз}}$							
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн	$C_{СОЦ}$	$\Phi ОП \cdot N_{СОЦ}$							
Змінні витрати, тис. грн	$C_{ЗМ}$	$S_{КМ} \cdot L_{ЗАГ}$							
Постійні витрати, тис. грн	$C_{ПОСТ}$	$S_{Ч} \cdot A_{ГН}$							
Сума амортизації за рухомим складом, тис. грн	$C_{АМ}$	$(\Phi_{ПС} - C_{АМ1}) \cdot N_{АМ}$							
Сплата % за кредит, тис. грн	$C_{КР}$	$B_{К} \cdot N_{КР}$							
Загальна сума витрат, тис. грн	$C_{ЗАГ}$	$\Phi ОП + C_{СОЦ} + C_{ЗМ} + C_{ПОСТ} + C_{АМ} + C_{КР}$							
Ліквідаційна сума, тис. грн	L	$K - C_{АМ}$							
Податок на додану вартість, тис. грн	$ПДВ$	$D_{ЗАГ} \cdot N_{ПДВ}$							
Валовий прибуток, тис. грн	$ПВ$	$D_{ЗАГ} - C_{ЗАГ} - ПДВ$							
Податок на прибуток, тис. грн	$C_{П}$	$П_{БАЛ} \cdot N_{П}$							
Сума надходжень від інвестицій, тис. грн	$B_{Т}$	$П_{Ч} + C_{АМ}$							

Таблиця 3.8 – Вихідні дані щодо розрахунку оцінки ефективності інвестиційного проекту (варіант 1–14)

Показники	Умовні позначення	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3	Варіант 4	Варіант 5	Варіант 6	Варіант 7
Середньоспискова кількість автомобілів, од.	<i>АСП</i>	220	219	210	215	216	217	211
Коефіцієнт використання парку автомобілів	α	0,50–0,56	0,51–0,57	0,52–0,58	0,53–0,59	0,60–0,66	0,61–0,67	0,62–0,68
Загальні витрати на запровадження проекту, тис. грн	<i>ІС</i>	100	250	150	157	198	300	310
Витрати на утримання ділянки діагностики, тис. грн	<i>СДЛД</i>	5,0	12,7	13,5	14,5	15,6	17,8	19,0
Рівень інфляції	<i>К_{іфл}</i>	2,1	2,3	1,7	2,4	1,6	2,7	1,8
Показники	Умовні позначення	Варіант 8	Варіант 9	Варіант 10	Варіант 11	Варіант 12	Варіант 13	Варіант 14
Середньоспискова кількість автомобілів, од.	<i>АСП</i>	212	225	230	235	240	238	240
Коефіцієнт використання парку автомобілів	α	0,70–0,76	0,72–0,78	0,73–0,79	0,54–0,60	0,55–0,61	0,63–0,69	0,64–0,70
Загальні витрати на запровадження проекту, тис. грн	<i>ІС</i>	111	158	168	147	139	148	153
Витрати на утримання ділянки діагностики, тис. грн	<i>СДЛД</i>	15,0	14,3	12,3	15,9	11,3	10,9	16,3
Рівень інфляції	<i>К_{іфл}</i>	2,0	1,9	1,8	1,5	1,6	2,1	2,2

Завдання

На підставі вихідних даних табл. 3.6 та 3.8 провести розрахунок оцінки запровадження ділянки діагностики за двома альтернативними варіантами вкладення інвестицій (табл. 3.7). Життєвий цикл реалізації проекту складає 6 років, коефіцієнт α визначається інтервальним значенням до 6 значень відповідно до життєвого циклу. Зробити відповідні висновки щодо покращення техніко-економічних показників роботи підприємства автомобільного транспорту.

Контрольні запитання

1. Розкрити зміст інвестиційної діяльності на підприємствах автотранспорту.
2. Охарактеризувати поняття реального інвестування на підприємствах автомобільного транспорту.
3. Проаналізувати чинники, які впливають на вибір форм інвестування.

4 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Метою виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є поглиблене вивчення дисципліни шляхом розв'язання теоретичних та практичних завдань.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичної й практичної.

Теоретична частина передбачає відповіді на два питання. Відповідь повинна бути розгорнутою, з посиланням на використану літературу, наприклад: [3, с. 28]. Варіанти завдання теоретичної частини вибираються наступним чином: перше питання – відповідно до номеру в списку журналу групи студента, друге – додати до номеру 30. Приклад вибору питань до номера 1: 1 питання, 31 питання (1+30), до номера 26: 26 питання, 56 питання (26+30).

Питання до теоретичної частини контрольної роботи

1. Охарактеризувати підприємства автомобільного транспорту (ПАТ) за призначенням: автотранспортні, авторемонтні, автообслуговуючі.
2. Розкрити відмінності продукції підприємств автомобільного транспорту від продукції інших галузей промисловості.
3. Організація фінансової діяльності й зміст фінансової роботи на ПАТ.
4. Фонди грошових коштів, що створюються на ПАТ: статутний, амортизаційний, фонд оплати праці, фонд розвитку виробництва, фонд споживання, резервний фонд.
5. Склад і структура основних фондів ПАТ.
6. Групи основних фондів і методи розрахунку амортизаційних відрахувань на ПАТ.
7. Навести визначення первісної, переоціненої (відновленої), залишкової, ліквідаційної, балансової, ринкової, середньорічної вартості основних фондів.
8. Фізичний та моральний знос основних фондів ПАТ.
9. Капітальні вкладення на відтворення основних фондів ПАТ та джерела їх фінансування.
10. Сутність, склад та структура обігових засобів ПАТ.
11. Методи оцінки потреби ПАТ в обігових засобах: аналітичний, коефіцієнтний, метод прямого рахунку.
12. Нормування обігових засобів для визначення оптимальної для ПАТ потреби.

13. Джерела фінансування поповнення обігових засобів на ПАТ: власні, запозичені, залучені.
14. Характеристика правових відносин, що виникають у процесі діяльності ПАТ.
15. Основні напрямки грошового обігу ПАТ.
16. Особливості розрахунку за продукцію ПАТ. Використання готівкових та безготівкових розрахунків.
17. Особливості використання платіжного доручення при розрахунках за продукцію ПАТ.
18. Особливості використання платіжної вимоги-доручення при розрахунках за продукцію ПАТ.
19. Особливості використання чеку при розрахунках за продукцію ПАТ.
20. Особливості використання акредитиву при розрахунках за продукцію ПАТ.
21. Особливості використання векселя при розрахунках за продукцію ПАТ.
22. Особливості застосування готівкових платежів при розрахунках за продукцію ПАТ.
23. Види та призначення банківських рахунків ПАТ: розрахункового, субрахунку, бюджетного, позичкового, депозитного.
24. Порядок відкриття ПАТ розрахункового рахунку в банку.
25. Оцінка фінансового стану ПАТ за допомогою показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості.
26. Причини фінансової неспроможності ПАТ. Санація та банкрутство.
27. Баланс підприємства як основний документ, що відображає стан на відповідну дату окремих видів господарських засобів, коштів і джерел їх утворення на ПАТ.
28. Звіт про фінансові результати як джерело інформації про доходи, витрати, прибутки й збитки від діяльності ПАТ за звітний період.
29. Дати визначення термінів: прибуток, дохід, рентабельність, собівартість та навести порядок їх розрахунку на ПАТ.
30. Чинники, що впливають на розмір прибутку ПАТ: тарифна політика, обсяг реалізації послуг, рівень конкуренції, платоспроможність покупців тощо.
31. Види й характеристика кредитів, що можуть бути отримані ПАТ: банківський, державний, комерційний, лізинговий.
32. Послідовність отримання ПАТ банківського кредиту.
33. Зміст кредитного договору між банком та ПАТ.
34. Порядок погашення ПАТ банківського кредиту. Санкції за порушення умов кредитного договору.

35. Поняття та функції податків.
36. Види загальнодержавних податків і зборів, що сплачуються ПАТ.
37. Порядок нарахування й сплати ПАТ податку на прибуток.
38. Порядок нарахування й сплати ПАТ податку на додану вартість.
39. Порядок нарахування й сплати ПАТ плати за землю.
40. Порядок нарахування й сплати ПАТ екологічного податку.
41. Порядок нарахування й сплати ПАТ збору за першу реєстрацію транспортного засобу.
42. Порядок нарахування й сплати ПАТ єдиного соціального внеску.
43. Спрощена система ведення обліку та оподаткування суб'єктів малого бізнесу.
44. Зміст і завдання фінансового планування на ПАТ.
45. Стратегічне та оперативне фінансове планування діяльності ПАТ.
46. Фінансовий план ПАТ та порядок його складання.
47. Контроль за фінансовою діяльністю ПАТ.
48. Поняття нововведень та їх характеристика на ПАТ.
49. Поняття та сутність інвестицій і інвестиційної діяльності.
50. Види інвестицій та джерела фінансування інвестиційної діяльності ПАТ.
51. Послідовність етапів інвестиційного проектування на ПАТ.
52. Проведення економічної оцінки інвестиційних вкладень ПАТ.
53. Оцінка соціальних результатів інвестиційної діяльності ПАТ.
54. Оцінка екологічних результатів інвестиційної діяльності ПАТ.
55. Визначення показників економічної оцінки інвестиційних проєктів: норми прибутку, чистої поточної вартості, індексу доходності, періоду окупності інвестиційних вкладень.
56. Методи оцінки ризиків та врахування інфляції під час оцінки інвестиційних проєктів на ПАТ.
57. Критерії оцінки та вибору інвестиційних проєктів, що плануються до реалізації на ПАТ.
58. Сутність бізнес-плану та його значення в діяльності ПАТ.
59. Можливі цілі складання бізнес-плану ПАТ та коло його користувачів.
60. Структура бізнес-плану ПАТ та зміст його основних розділів.

Практична частина контрольної роботи включає задачу, яка охоплює основні аспекти оцінки економічної ефективності інвестиційних проєктів на автомобільному транспорті. Варіант завдання відповідає номеру в

списку журналу групи студента: для номера 1: 1 варіант, для номера 2: 2 варіант і т. д.

Практичне завдання контрольної роботи

Розрахувати економічну ефективність впровадження організаційного заходу щодо вдосконалення транспортного процесу – маршрутизації перевезень. Вихідні дані для розрахунку наведено в таблиці 4.1 та 4.2. Результати розрахунку економічної ефективності представити у вигляді таблиці 4.3. За результатами розрахунку зробити висновок про доцільність впровадження запропонованого заходу.

Таблиця 4.1 – Вихідні дані для розрахунку економічної ефективності маршрутизації перевезень

№ з/п	Показники	Умовні позначення	Величина показника	
			до впровадження	після впровадження
1	2	3	4	5
1	Середньооблікова кількість автомобілів, од.	A	10	10
2	Середня вантажопідйомність автомобілів, т	q_{cp}	5	5
3	Коефіцієнт випуску автомобілів на лінію	α_U	0,72	0,72
4	Середній час перебування автомобілів в наряді, год.	T_H	9,4	9,4
5	Середня технічна швидкість автомобілів, км/год	V_T	24,0	24,0
6	Коефіцієнт використання вантажопідйомності	γ	1,0	1,0
7	Коефіцієнт використання пробігу	β	0,55	0,58
8	Середній час перебування автомобілів під навантаженням-розвантаженням, год.	t_{n-p}	0,112	0,112
9	Середня довжина їздки з вантажем, км	L_{ER}	12,0	12,0
10	Тариф за перевезення 1 тони вантажу, тис. грн	C_T	0,00657	0,00657
11	Перемінні витрати на 1 км. пробігу, тис. грн	S_{KM}	0,00042	0,00042

Продовження таблиці 4.1

1	2	3	4	5
12	Постійні витрати на одну годину, тис. грн	S_{ar}	0,00157	0,00157
13	Норматив заробітної плати на одну гривню валових доходів, грн	$H_{зп}$	0,11	0,11
14	Ставка податку на додану вартість, %	$H_{пдв}$	20	20
15	Ставка податку на прибуток, %	$H_{п}$	25	25
16	Розмір відрахувань на будівництво і ремонт доріг, %	$H_{дор}$	2	2

Примітка: вихідні дані в таблиці 4.1 наведені для першого варіанта. Вихідні дані для всіх варіантів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2 – Вихідні дані для розрахунку економічної ефективності маршрутизації перевезень

Показники	Номери варіантів									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A , од.	10	9	8	11	12	13	14	15	8	9
α_U	0,72	0,7	0,71	0,73	0,69	0,68	0,74	0,67	0,75	0,76
T_H , год.	9,4	8,5	8,8	8,9	9,2	9,3	9,4	9,5	9,6	9,7
V_T , км/год	24	23	25	26	27	28	29	30	31	32
	Номери варіантів									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A , од.	10	11	15	13	12	7	9	11	13	15
α_U	0,7	0,73	0,75	0,71	0,74	0,71	0,73	0,75	0,69	0,67
T_H , год.	8,6	8,7	9,1	9,0	8,4	8,3	8,6	8,9	9,1	9,3
V_T , км/год	25	28	26	29	32	21	25	23	26	28
	Номери варіантів									
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
A , од.	8	10	12	14	11	9	8	7	12	13
α_U	0,68	0,70	0,72	0,73	0,71	0,67	0,66	0,68	0,69	0,70
T_H , год.	9,5	9,7	8,4	8,5	8,8	8,7	9,0	9,2	9,4	9,6
V_T , км/год	24	26	22	30	32	31	29	27	25	23

Таблиця 4.3 – Розрахунок економічної ефективності маршрутизації перевезень

№ з/п	Показники	Умовні позначення	Розрахункові формули	Величина показника		Зміна показника (+), (-)
				до впровадження заходу	після впровадження заходу	
1	2	3	4	5	6	7
1	Річний обсяг перевезень, т	Q	$\frac{A \cdot D_K \cdot \alpha_U \cdot T_H \cdot q_{cp} \cdot \gamma \cdot \beta \cdot V_T}{L_{ER} + \beta \cdot V_T \cdot t_{n-p}}$			
2	Вантажообіг, ткм	P	$Q \cdot L_{ER}$			
3	Автомобільні підприємства	AD_n	$D_K \cdot A$			
4	Автомобільні роботи	AD_p	$D_K \cdot A \cdot \alpha_U$			
5	Автомобільні години роботи	AG_p	$D_K \cdot A \cdot \alpha_U \cdot T_H$			
6	Загальний пробіг автомобілів, км	L_{3AG}	$\frac{AG_p \cdot V_T \cdot L_{ER}}{L_{ER} + \beta \cdot V_T \cdot t_{n-p}}$			
7	Пробіг автомобілів із вантажем, км	L_{cp}	$\beta \cdot L_{3AG}$			
8	Кількість їздок, од.	Z	$\frac{Q}{q_{cp} \cdot \gamma}$			
9	Дохід від реалізації транспортної продукції, тис. грн	D	$C_T \cdot Q$			
10	Єдиний соціальний внесок, тис. грн	$C_{стр}$	$(H_{3П} \cdot D) \cdot 0,375$			
11	Витрати на перевезення вантажів, тис. грн	C	$S_{KM} \cdot L_{3AG} + S_{ar} \cdot AG_p + H_{3П} \cdot D + C_{стр}$			
12	Податок на додану вартість, тис. грн	$ПДВ$	$\frac{D \cdot H_{ПДВ}}{100}$			

Продовження таблиці 4.3

1	2	3	4	5	6	7
13	Відрахування на будівництво й ремонт доріг, тис. грн	$C_{дор}$	$(D - ПДВ) \cdot \frac{H_{дор}}{100}$			
14	Прибуток балансовий, тис. грн	$П_{БАЛ}$	$D - C - ПДВ - C_{дор}$			
15	Податок на прибуток, тис. грн	$П_{П}$	$\frac{П_{БАЛ} \cdot H_{П}}{100}$			
16	Прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства, тис. грн	$П_{ОСТ}$	$П_{БАЛ} - П_{П}$			

Примітка: D_K – календарні дні роботи підприємства (тобто кількість днів у поточному році за винятком вихідних та святкових днів).

У контрольній роботі слід навести список використаної літератури.

Контрольна робота повинна бути виконана й подана в деканат у термін, установлений навчальним планом. Студенти, які не здали контрольну роботу у встановлений термін, не допускаються до складання заліку з дисципліни.

5 КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Дати визначення фінансів підприємств.
2. Розкрити особливості організації фінансів підприємств автомобільного транспорту.
3. Розкрити зміст і завдання управління фінансами підприємств автомобільного транспорту.
4. Розкрити зміст зовнішніх та внутрішніх фінансових відносин автотранспортних підприємств.
5. Охарактеризувати грошові фонди, що створюються на підприємствах автомобільного транспорту.
6. Охарактеризувати склад і структуру основних фондів на транспорті.
7. Дати визначення амортизації основних фондів.
8. Назвати групи, на які поділяються основні фонди для нарахування амортизації й дати їхню характеристику.
9. Назвати норми амортизаційних відрахувань по групах основних фондів.
10. Визначити джерела фінансування капітальних вкладень у транспорт і дати їхню характеристику.
11. Визначити джерела покриття витрат на ремонт основних фондів.
12. Охарактеризувати показники, що характеризують стан і використання основних фондів.
13. Розкрити призначення обігових засобів на підприємствах автомобільного транспорту.
14. Визначити склад і структуру обігових засобів на транспорті.
15. Охарактеризувати джерела формування обігових засобів.
16. Розкрити особливості нормування обігових засобів на підприємствах автомобільного транспорту.
17. Охарактеризувати показники ефективності використання обігових засобів.
18. Розкрити особливості розрахунків за транспортну продукцію.
19. Описати процес відкриття підприємством розрахункового рахунку в банку.
20. Визначити форми безготівкових розрахунків.
21. Визначити особливості застосування на підприємствах готівкових розрахунків.
22. Пояснити необхідність оцінки фінансового стану підприємств автомобільного транспорту.
23. Розкрити особливості зовнішнього та внутрішнього фінансового аналізу підприємства.

24. Розкрити цілі та методи оцінки фінансового стану підприємств автомобільного транспорту.
25. Проаналізувати інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.
26. Описати процес отримання підприємством банківського кредиту.
27. Визначити зміст кредитного договору між банком і підприємством.
28. Описати процес погашення підприємством банківського кредиту.
29. Розкрити сутність і функції податків.
30. Визначити види податків, які сплачують автотранспортні підприємства.
31. Розкрити зміст фінансового планування на підприємствах автомобільного транспорту.
32. Охарактеризувати фінансовий план підприємства.
33. Розкрийте необхідність здійснення контролю за фінансовою діяльністю підприємствах автомобільного транспорту.
34. Розкрити сутність інвестицій.
35. Визначити суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності.
36. Проаналізувати основні цілі інвестиційної діяльності.
37. Проаналізувати сутність та призначення інвестиційного проекту.
38. Розкрити сутність бізнес-плану та його значення в діяльності підприємства автомобільного транспорту.
39. Проаналізувати можливі цілі складання бізнес-плану підприємства автомобільного транспорту.
40. Проаналізувати структуру бізнес-плану підприємства автомобільного транспорту.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриньова В. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / В. М. Гриньова, В. О. Коюда. – К.: Знання-Прес, 2006. – 423 с.
2. Моляков С. Д. Финансы предприятий отраслей народного хозяйства / С. Д. Моляков. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 400 с.
3. Биркин А. К. Финансирование и кредитование автотранспортного предприятия / А. К. Биркин, В. Н. Мавриченко. – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Финансы, 1980. – 159 с.
4. Абалонин С. М. Бизнес-план автотранспортного предприятия / С. М. Абалонин, А. В. Пахомова. – М.: Транспорт, 1998. – 54 с.
5. Игошин Н. В. Инвестиции. Организация управления и финансирования: учебник для вузов / Н. В. Игошин. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1999. – 413 с.
6. Финансы в управлении предприятием / [А. М. Ковалева, Е. М. Шабалин, В. Д. Богачева, В. М. Карп]; под ред. А. М. Ковалевой. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 160 с.
7. Негашев Е. В. Анализ финансов предприятия в условиях рынка: учеб. пособие / Е. В. Негашев. – М.: Высш. шк., 1997. – 192 с.
8. Шеремет А. Д. Методика финансового анализа / А. Д. Шеремет, Е. В. Негашев. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 208 с.
9. Ковалев В. В. Методы оценки инвестиционных проектов / В. В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 144 с.
10. Шинкаренко В. Г. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте: учебное пособие / В. Г. Шинкаренко, О. М. Жарова. – Х.: ХНАДУ, 2004. – 156 с.
11. Мірошніченко Л. Автомобільні перевезення: організація та облік / Л. Мірошніченко, Г. Саприкін. – Х.: Фактор, 2004. – 520 с.
12. Коробов М. Я. Финансово-экономический анализ деятельности предприятий: навч. посіб. / М. Я. Коробов. – 3-е вид. перераб. і доп. – К.: Знання, 2002. – 294 с.
13. Глухов В. В. Финансовый менеджмент (участники рынка, инструменты, решения): учеб. пособие / В. В. Глухов, Ю. М. Бахрамов. – СПб.: Спец. ЛИТ., 2008. – 430 с.
14. Бланк И. А. Финансовая стратегия предприятия / И. А. Бланк. – К.: Эльга: Ника Центр, 2004. – 720 с.
15. Бланк И. А. Концептуальные основы финансового менеджмента / И. А. Бланк. – К.: Эльга: Ника – Центр, 2003. – 448 с.
16. Ефимова О. В. Финансовый анализ / О. В. Ефимова. – М.: Бухгалтерский учет, 2002. – 528 с.
17. Василик О. О. Теорія фінансів: підручн. для вищ. закл. освіти / О. О. Василик. – К.: Ніс, 2000. – 416 с.

ДОДАТОК А ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ

Кафедра «Менеджмент організацій»

Контрольна робота

з дисципліни «Управління фінансами ПАТ і інвестиціями»

Варіант _____

Виконав(ла)
студент(ка) _____ курсу
групи _____

Прізвище, ім'я, по батькові

Шифр _____

Перевірів(ла)

Прізвище, ім'я, по батькові

Горлівка 20 _____

ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Гайдай Ірина Юріївна
Рудаєвка Наталія Вікторівна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПАТ І
ІНВЕСТИЦІЯМИ»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 6.070106
«АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ» ВСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ)

Підписано до випуску . .2012 р. Гарнітура Times New.
Умов. друк. арк. . Зам. № .

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Автомобільно-дорожній інститут
84646, м. Горлівка, вул. Кірова, 51
E-mail: druknf@rambler.ru

Редакційно-видавничий відділ

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2982 від 21.09.2007 р.